

1989: Z DOPISŮ PSANÝCH PŘES ŽELEZNOU OPONU

AKTIVITA: BÝT ODEJÍT

Anotace:	Prostřednictvím aktivity se žáci zamyslí nad motivacemi, které stály za rozhodnutím Petra, hlavní postavy filmu, opustit rodnou zemi. Formou Vennova diagramu a metody volného psaní se pokusí porozumět atmosféře života v nesvobodné zemi a zároveň reflektují vlastní hodnoty.
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	ZV a GV: člověk a společnost, jazyk a jazyková komunikace OV: společenskovědní vzdělávání / občanský vzdělávací základ, jazykové vzdělávání a komunikace
Průřezová témata:	ZV a GV: OSV, VDO (ZV), VMEGS OV: OVDS
Klíčové kompetence:	ZV a GV: k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské OV: k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí
Doporučený věk:	13+
Cíle:	Žáci: ▪ se dokážou vcítit do situace mladého člověka v nesvobodné zemi a v exilu ▪ se dozvědí o situaci československých migrantů v 80. letech ▪ dokážou argumentovat ve prospěch svých hodnot a názorů
Délka:	90 min. (včetně projekce filmu)
Pomůcky:	▪ PRACOVNÍ LIST ▪ tabule či flipchart ▪ psací potřeby
Postup:	1. Aktivitu zahájíme projekcí celého filmu. 2. Po skončení filmu provedeme rychlou reflexi pomocí tzv. metody jednoho slova. (Požádáme žáky o vyslovení prvního slova, které se jim asociuje s prožitkem filmu. Všechny asociace jsou správné. Slova nikterak nehodnotíme ve smyslu „dobré – špatné“ či „vhodné – nevhodné“, ale pouze je zaznamenáváme na tabuli či flipchart.) 3. Rozdáme PRACOVNÍ LIST. Požádáme žáky, aby samostatně odpověděli na první dvě otázky. Následně odpovědi společně sdílíme a zapisujeme je na tabuli (první část diagramu). 4. Poté vyzveme žáky k vypracování třetí otázky pracovního listu. Žáci píšou metodou volného

psaní vše, co je k tématu napadá, po dobu pěti minut.

5. Žáci, kteří chtějí, své odpovědi přečtou před třídou.

Reflexe:

Společně shrneme důvody k návratu či k setrvání v exilu. Ptáme se: *Co emigrantům život v exilu dal a co vzal? Znáte někoho, kdo emigroval? Vrátil se? Žije nadále v zahraničí?*

Bavíme se i o současnosti: *Za jakých okolností byste se rozhodli pro trvalý odchod z naší země v současné době? Z jakých zemí současného světa odcházejí často lidé trvale do ciziny? Jaké mohou být jejich důvody odchodu?*

Zkušenosti z praxe:

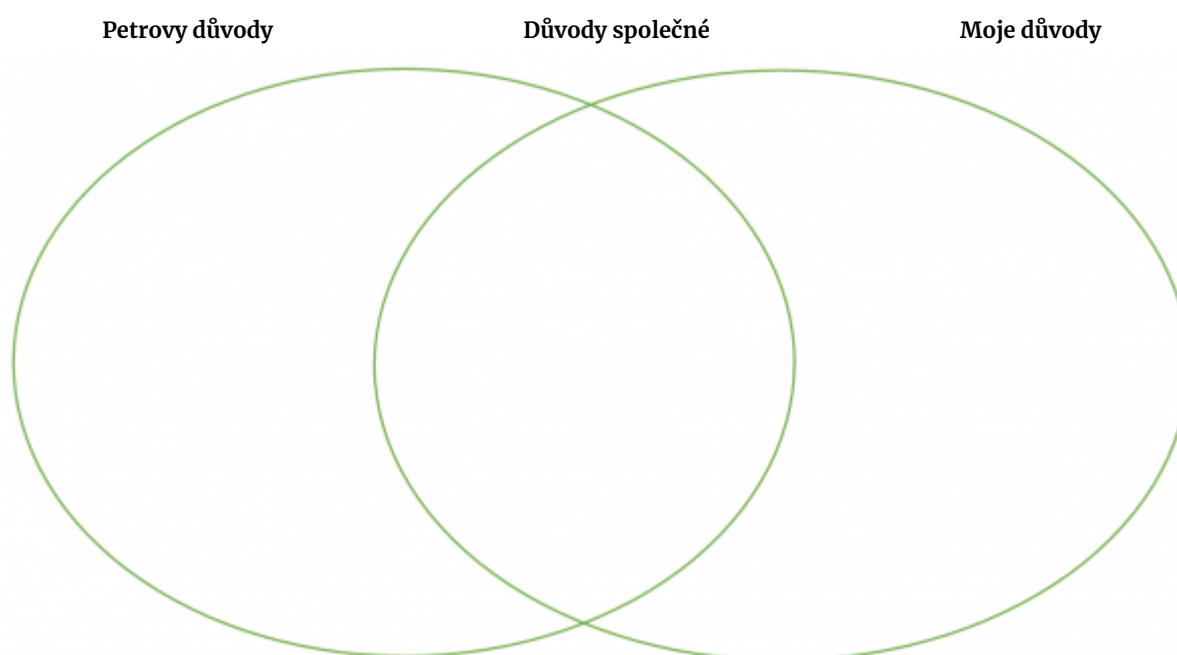
Lekci jsem testoval v deváté třídě, kde bylo 24 žáků. Film je hodně zaujal. Při vyslovování asociace po filmu se skoro neobjevila stejná slova, přesto bylo vyznění poměrně „jednotné“. Vypracování pracovního listu bylo intuitivní a bezproblémové. Prakticky všechny děti měly zájem vystoupit před třídou se svým příspěvkem. Zhruba polovina z nich znala ve svém okolí někoho, kdo buď sám emigroval, nebo se v rodinách o někom takovém mluvílo. Děti samy by v současnosti uvažovaly o emigraci, pokud by se např. do doby jejich dospělosti nezměnily tzv. vládnoucí strany či se zhoršila situace v materiální sféře nebo v oblasti lidských práv. Celkově všichni tuto aktivitu velmi kvitovali.

Luboš Vayhel, ZŠ Praha – Lipence

1989: Z DOPISŮ PSANÝCH PŘES ŽELEZNOU OPONU

PRACOVNÍ LIST

1. Jaké důvody vedly Petra k emigraci? Kvůli čemu byste vy přemýšleli o emigraci, kdybyste žili v Československu za komunistického režimu? V jakých důvodech byste se s Petrem shodli? Zapište své odpovědi do diagramu.

2. Zkuste se zamyslet, po kom a po čem by se vám na Petrově místě nejvíc stýskalo.

3. „Toulal jsem se ulicemi a hledal odpověď na otázku, kde chci žít. V Československu, nebo ve Francii? Z Československa, obehnaného ostnatými dráty, jsem odešel před necelým rokem, protože se v něm nedalo svobodně žít. Ale to už teď neplatí. V mojí rodné zemi je najednou všechno jinak. Zároveň jsem se ale vnitřně nastavil tak, že budu žít ve Francii, a rok jsem se ujišťoval, že je to dobré a definitivní rozhodnutí. Konečně začínám mluvit francouzsky, mám potřebné doklady a v Paříži chci studovat.“

Pište po dobu pěti minut metodou volného psaní, co vás k textu napadá. Nepodřizujte se žádným formálním (stylistickým či pravopisným) požadavkům. Jak byste Petrovi poradili? Je to jen na vás, žádná odpověď není dobře nebo špatně.